

Az Európai Unió
Tanácsa

Brüsszel, 2020. október 21.
(OR. en)

Intézményközi referenciaszám:
2018/0089(COD)

9573/20
ADD 1

CONSOM 114
MI 232
ENT 79
JUSTCIV 71
DENLEG 45
CODEC 626

TERVEZET – A TANÁCS INDOKOLÁSA

Tárgy: A Tanács első olvasatban kialakított álláspontja a fogyasztók kollektív érdekeinek védelmére irányuló képviseleti keresetokról és a 2009/22/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló EURÓPAI PARLAMENTI ÉS TANÁCSI IRÁNYELV elfogadása céljából

– Tervezet – A Tanács indokolása

I. BEVEZETÉS

A Bizottság 2018. április 12-én az EUMSZ 114. cikke alapján benyújtotta a Tanácsnak a fenti javaslatot¹, az „Új megállapodás a fogyasztói érdekekért” című közleményt és a fogyasztóvédelmi szabályok korszerűsítésére irányuló irányelvjavaslatot² (utóbbit a társjogalkotók 2019-ben el is fogadták).

Ez az irányelvjavaslat jogorvoslati intézkedéseket és a jogsértés megszüntetésére irányuló intézkedéseket ír elő az uniós jognak a fogyasztók egy csoportját érintő megsértése esetén, és ezáltal korszerűsíti és felváltja a jogsértés megszüntetésére irányuló eljárásokról szóló irányelvet³.

A Gazdasági és Szociális Bizottság 2018. szeptember 20-án nyilvánított véleményét⁴, a Régiók Európai Bizottsága pedig 2018. október 10-én⁵.

Az Európai Parlament 2019 márciusában fogadta el az első olvasatban elfogadott álláspontját⁶, amelyben 108 módosítást javasolt a Bizottság javaslatára vonatkozóan. A javaslat előadója, Geoffroy DIDIER (EPP, FR) a 2019-es európai parlamenti választásokat követően is megtartotta e feladatát. A javaslatért felelős JURI bizottság 2020. január 9-én úgy döntött, hogy az Európai Parlament első olvasatban elfogadott álláspontja alapján tárgyalásokat kezd a Tanáccsal.

A fogyasztóvédelmi és -tájékoztatási munkacsoport 2018 áprilisában kezdte meg a javaslat vizsgálatát. A munkacsoport a javaslattal foglalkozó első ülésén a bizottsági hatásvizsgálatot tárgyalta. Ennek során megállapítást nyert, hogy a delegációk messzemenően egyetértenek a Bizottság által a hatásvizsgálatban alkalmazott módszerekkel és kritériumokkal.

A Tanács (Versenyképesség) a 2019. november 28-i ülésén általános megközelítést⁷ hagyott jóvá a javaslattal kapcsolatban, és ezzel felhatalmazta az elnökséget az Európai Parlamenttel folytatandó tárgyalások megkezdésére.

¹ 7877/18 + ADD 1–5.

² Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/2161 irányelve a 93/13/EGK tanácsi irányelvnek, valamint a 98/6/EK, a 2005/29/EK és a 2011/83/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvnek az uniós fogyasztóvédelmi szabályok hatékonyabb végrehajtása és korszerűsítése tekintetében történő módosításáról (HL L 328., 2019.12.18., 7. o.).

³ Az Európai Parlament és a Tanács 2009/22/EK irányelve a fogyasztói érdekek védelme érdekében a jogsértés megszüntetésére irányuló eljárásokról (HL L 110., 2009.5.1., 30. o.).

⁴ HL C 440., 2018.12.6., 66. o.

⁵ HL C 461., 2018.12.21., 232. o.

⁶ 7714/19.

⁷ 14210/19 + ADD 1.

Az intézmények három alkalommal – 2020. január 14-én, március 2-án és június 22-én – tartottak nem hivatalos háromoldalú egyeztetést, és az utolsó során a társjogalkotók ideiglenesen megállapodtak egy átfogó kompromisszumos csomagról.

Az általános megközelítés elfogadását követően az elnökség 2020. január 15-én, február 26-án, március 4-én, valamint június 17-én és 24-én tájékoztatta az Állandó Képviselők Bizottságát a tárgyalások eredményéről. Az Állandó Képviselők Bizottsága a megállapodás véglegesítése céljából elemezte a végső kompromisszumos szöveget, majd 2020. június 30-án megerősítette a társjogalkotók által 2020. június 22-én elért politikai megállapodást⁸.

Az Európai Parlament JURI bizottsága 2020. július 7-én jóváhagyta a szöveget. A JURI bizottság elnöke még aznap levelet küldött az Állandó Képviselők Bizottsága elnökének, amelyben jelezte, hogy – a két intézmény általi jogi-nyelvi ellenőrzés függvényében – javasolni fogja a JURI bizottságnak és a plenáris ülésnek, hogy második olvasatban módosítások nélkül hagyják jóvá a Tanács első olvasatban elfogadott álláspontját.

Mindezek alapján az Állandó Képviselők Bizottsága 2020. július 22-én azt javasolta a Tanácsnak, hogy hagyja jóvá a politikai megállapodást⁹. Ezt a Tanács (Mezőgazdaság és Halászat) 2020. szeptember 21-én meg is tette.

II. CÉLKITŰZÉS

Az irányelv célja tisztességesebb versenyt biztosítani és megerősíteni az uniós jog hatékony érvényesítését a fogyasztóvédelem területén, és ezáltal fokozni a belső piac iránti fogyasztói és üzleti bizalmat. A javaslat konkrétabban lehetővé teszi a tagállamok által kijelölt feljogosított szervezetek számára, hogy az uniós jog egy fogyasztói csoportot érintő megsértése esetén a jogsértés megszüntetésére irányuló intézkedésekre és jogorvoslati intézkedésekre irányuló képviseleti kereseteket indítsanak. A jogsértés megszüntetésére irányuló eljárásokról szóló hatályos irányelv helyébe lépve eleget tesz annak az igénynek, hogy a kollektív jogorvoslat területén a nemzeti jogi hagyományokat tiszteletben tartó közös elveken alapuló, a visszaélések esetleges kockázataira ellen biztosítékokat nyújtó horizontális uniós szemlélet valósuljon meg.

⁸ 9059/20.

⁹ 9592/20 + COR 1 + ADD 1.

III. A TANÁCS ELSŐ OLVASATBAN ELFOGADOTT ÁLLÁSPONTJÁNAK ELEMZÉSE

1. Tárgy és hatály (1. és 2. cikk, valamint I. melléklet)

Az irányelv tárgya – annak biztosítása, hogy minden tagállamban rendelkezésre álljon a fogyasztók kollektív érdekeinek védelmét szolgáló képviseleti kereseti mechanizmus – egyértelműbbé vált, ahogyan az is, hogy ez hogyan kapcsolódik a nemzetközi magánjog jelenlegi szabályaihoz. A Tanács támogatta az Európai Parlament által arra vonatkozóan javasolt biztosítékot, hogy az irányelv ne adhasson alapot a fogyasztóvédelem gyengítésére az I. mellékletben felsorolt jogi aktusok hatálya alá tartozó területeken. A Tanács által aktualizált jegyzék olyan területekre terjed ki, mint a pénzügyi szolgáltatások, az utazás és a turizmus, az energetika, az egészségügy, a távközlés és az adatvédelem.

2. A belföldi és a határokon átnyúló képviseleti keresetek közötti különbségtétel (4. és 6. cikk, valamint a 3. cikk megfelelő fogalom meghatározásai)

A Tanács számára fontos volt szigorúbb közös kritériumokat meghatározni a határokon átnyúló képviseleti keresetek indítására feljogosított szervezetek kijelölése és e szervezetek kölcsönös elismerése számára. A belföldi keresetek indítására feljogosított szervezetek kijelölésekor alkalmazandó kritériumoknak – az Európai Parlament javaslataival összhangban – összhangban kell állniuk az irányelv célkitűzéseivel.

3. A képviseleti keresetek finanszírozása (4. és 10. cikk)

Az Európai Parlament aggályokat fogalmazott meg a feljogosított szervezetek finanszírozásának átláthatóságával kapcsolatban, és az összeférhetetlenség megakadályozására vonatkozó szabályokat is erősíteni igyekezett. Ennek eredményeként a Tanács különböző módosításokban állapodott meg a kijelölések során alkalmazandó részletesebb kritériumokat és a jogorvoslati intézkedések harmadik felek általi finanszírozását illetően. A tagállamoknak következőképpen biztosítaniuk kell, hogy ne merüljön fel összeférhetetlenség, valamint hogy a harmadik felek általi finanszírozás ne térítse el a képviseleti keresetet a fogyasztók kollektív érdekeinek védelmétől. Indokolt aggályok esetén a feljogosított szervezeteknek pénzügyi áttekintést kell benyújtaniuk a bíróság vagy a közigazgatási hatóság számára.

4. A képviseleti keresetek működése (7., 8., 9. és 12. cikk)

Az irányelv átültetésének és alkalmazásának megkönnyítése érdekében a Tanács fontosnak tartotta tovább egyértelműsíteni azt, hogy miként fognak működni a képviseleti keresetek. Ezért az irányelvet a jogsértés megszüntetésére irányuló intézkedésekről szóló külön cikkel egészítette ki. Az Európai Parlament számára a visszaélésszerű pereskedés elkerülése érdekében kulcsfontosságú volt a „vesztes fizet” elve. A Tanács több változtatást és egyértelműsítést eszközölt ennek érdekében, többek között törölte azt az előírást, hogy a jogorvoslati intézkedések meghozatalához a jogsértés megszüntetésére irányuló intézkedésekre vonatkozó előzetes jogerős határozatra van szükség.

5. Tájékoztatás a képviseleti keresetekről (13. cikk)

Az Európai Parlament számára fontos volt megerősíteni azokat a rendelkezéseket, amelyek a fogyasztóknak a képviseleti keresetekkel kapcsolatos tájékoztatására vonatkoznak. A Tanács támogatta e célkitűzést, és úgy vélekedett, hogy ennek a megerősítésnek arányosnak kell lennie. Az érintett rendelkezések ennek megfelelően módosultak.

6. A feljogosított szervezeteknek nyújtott támogatás (20. cikk)

Az Európai Parlament döntő fontosságúnak tartotta megerősíteni és részletezni a feljogosított szervezetek számára rendelkezésre álló támogatásra vonatkozó rendelkezéseket. A Tanács egyetértett azzal, hogy a tagállamok olyan intézkedéseket hozzanak, amelyek célja biztosítani, hogy a költségek ne akadályozzák meg a feljogosított szervezeteket abban, hogy a jogsértés megszüntetésére irányuló intézkedésekért vagy jogorvoslati intézkedésekért folyamodjanak.

7. Az európai ombudsman (a 23. cikk (3) bekezdése)

Az Európai Parlament kérésének megfelelően a szöveg előírja a Bizottság számára annak értékelését, hogy uniós szinten a határokon átnyúló képviseleti kereseteket a jogsértés megszüntetésére irányuló intézkedések és a jogorvoslati intézkedések meghozatala iránti képviseleti keresetekkel foglalkozó európai ombudsman intézményének létrehozásával lehetne-e a legjobban kezelni.

8. Az irányelv átültetésére és alkalmazására vonatkozó határidők és átmeneti rendelkezések (22. és 24. cikk)

A javaslat komplexitására tekintettel – főleg azon tagállamokat figyelembe véve, amelyek nem rendelkeznek a képviseleti keresetek rendszerével – a Tanács számára fontos volt, hogy több idő álljon a tagállamok rendelkezésére az irányelv átültetésére (24 hónap) és alkalmazására (30 hónap).

IV. ÖSSZEGZÉS

A Tanács első olvasatban elfogadott álláspontja tükrözi a Tanács és az Európai Parlament közötti tárgyalások során – a Bizottság segítségével – kialakított méltányos és kiegyensúlyozott kompromisszumot. Az európai szintű kollektív jogorvoslati mechanizmusról folytatott hosszú vitákat követően végre egy olyan, az egész Unióra kiterjedő keret áll a fogyasztók és a kereskedők rendelkezésére, amely javítani fogja a fogyasztóvédelmi szabályok betartását és hozzájárul a vállalkozások közötti egyenlő versenyfeltételek biztosításához.
